

Tiekartta työvoiman toimialoitaisen ja alueellisen saatavuuden varmistamiseksi - liiketoiminta ja hallinto -toimialaryhmä

Aika	Tiistai 13.9.2022 klo 8.30 – 10.00
Paikka	Microsoft Teams
Osallistujat	Johanna Alatalo, TEM Kirsi Heinivirta, JOTPA Aleksi Kalenius, OKM Anne Karjalainen, JHL Minna Kilpinen, Mercuria kauppaoppilaitos Liisa Larja, TEM Pirjo Larm, TEM, sihteeri Sirpa Leppäkangas, PAM Tuomas Meriniemi, Tradenomiliitto Moona Naakka, Kaupan liitto Juho Peltonen, TEM Mika Periaho, Jyty Elina Pykkänen, TEM, puheenjohtaja Tapio Rissanen, Pro
Estyneet	Anna Lavikkala, Kaupan liitto Mika Parkkari, Suomen Ekonomit Hanna Säntti, TEM

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Elina Pykkänen avasi kokouksen ja kertoi, että tänään siirrytään kohtaanto-ongelmaan ja työvoimapulaan liittyvien toimenpide-ehdotusten puolelle, joita liittojen edustajat ovat jo valmistelleet ennakkoon TEM:in analyysiryhmän tekemään pohjaan.

2. Toimenpide-ehdotukset kohtaanto-ongelmaan ja työvoimapulaan, [yhteenveto](#)

Liisa Larja esitteli TEM:in analyysiryhmän tekemää yhteenvetoa ja kertoi tämän toimialaryhmän keskeiset havainnot:

- Työvoimapula-ammattien kärjessä on paljon epätyypillisiä ja matalapalkkaisia työsuhteita: siivoojia, puhelinmyyjiä, lipunmyyjiä, huoltoasemamyymiä, haastattelijoita yms.
    - Ne ovat ns. sisäänvaloammattiteja, joihin työllistyminen on mahdollista myös ilman pidempää koulutusta. Työvoiman tarjonta on suurempi kuin mitä ammattiryhmän työllisyysasteen perusteella voi olettaa, koska sopivia hakijoita on myös esim. "ei ammattia" ryhmästä. Ongelmana lienee pääasiassa matala palkka ja epätyypillisten työsuhteiden suuri osuus. Mitä keinoja löytyisi yritysten palkanmaksukyvyyn & tuottavuuden lisäämiseen?
    - Monissa ammateissa työttömyysaste on varsin korkea (siivoojilla jopa 32 %), mutta kysyntä on erittäin suurta (edes tämä määrä työttömiä ei laskennallisesti riittäisi). On ratkaistava sekä kohtaanto-ongelma että työvoimapula.
  - Aidompia työvoimapula-ammattiteja esim. tietokantojen, henkilöstöhallinnon ja hallinnon kehittämisen erityisasiantuntijat, työnvälittäjät, palomiehet ja komisariot
    - Työttömyys on vähäistä. Miten lisätä kv-rekryä (esim. HR, ICT)? Miten vauhdittaa siirtymiä ylitarjonta-ammattiteista? Aloituspaikat (palomiehet, komisariot)?
  - Ylitarjonta: esim. graafiset ja multim mediasuunnittelijat, valokuvaajat sekä mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat, valokuvaajat, yleissihteerit
- Liisa totesi, että mitä konkreettisempia toimenpide-ehdotukset ovat, sitä paremmin ne valikoituvat priorisointilistalle.

Keskustelun keskeisimmät nostot

- Työperäiseen maahanmuuttoon liittyviä toimenpide-ehdotuksia tulee peilata Talent Boostin kanssa → löytyisikö uusia toimenpide-ehdotuksia?
  - oppilaitosten rahoitus ja laatu varmistettava
  - riittävä ammatti/tehtäväkohtainen kielitaitotaso määriteltävä → OPH?
  - kielikoulutuksen järjestäminen toimii parhaiten työpaikalla, esim. verkkokoulutuksena kännykällä
  - maahanmuutto tulee palvelumuotoilla tavoitteena maailman paras työperäisen maahanmuuton kokemus
- Voisiko osatyökykyisiä sijoittaa kaupan tehtäviin nykyistä enemmän, koska molemmilla on osa-aikatyön tarve?
- Työnantajat tulisi aktivoida määrittelemään tehtäväkohtaista osaamistasoa + tukemaan työpaikalla tapahtuvaa koulutusta + ottamaan maahanmuuttajia nykyistä herkemmin töitä
- Kaupan alan houkuttelevuuden lisääminen erityisesti esimiestyön osalta olisi tärkeää
  - oppilaitosyhteistyössä kaupan alan tehtävien monipuolisuuden esille tuominen
  - opetussuunnitelmatasoinen yhteistyö
  - nuorten suhtautuminen työhön on muuttunut → työnantaja on heitä varten eikä toisinpäin
- Itsepalvelukassojen valvoja tarvitsee ihan erilaista osaamista kuin palvelukassa
- Työsuhteiden laadun parantamisen toimenpide-ehdotuksia tulee täsmentää
- JOTPA:n rooli korostuu osaamisen kehittämisessä
  - koronan aikana markkinoilta on hävinnyt osa koulutuksesta → oppilaitokset keskittyvät peruskoulutukseen → räätälöityjä koulutuksia yrityksille lisää
  - kaupan alan töissä olevien osaamisen ajantasaistaminen on pitovoimatekijä työmarkkinoilla
- Olisi hyvä tehdä selvitys koulutuksen vaikutuksesta palkka- ja urakehitykseen → Suomi on tutkinto-orientoitunut maa

- Työvoimapalveluiden toimenpide-ehdotukset tulee täsmentää
- Useamman osa-aikatyön yhdistäminen toimii paremmin saman työnantajan sisällä kuin useamman työnantajan kesken.

Työryhmän jäsenet voivat täydentää dokumenttia vielä myöhemminkin. TEM:in analyysiryhmä työstää nyt käsitellyistä ehdotuksista sekä tutkimustietoon nojautuen toimenpidelistausta edelleen.

3. Seuraava kokous

Keskiviikkona 12.10.2022 klo 10.00 – 11.30, jolloin agendalla on ennakkoinnin tilannekuva (TEM, OPH, OKM, JOTPA) ja keskustelua koulutusvolyymien ohjaamiseen liittyvistä toimenpiteistä. Tarkempi agenda ja ennakkotehtävä lähetetään ennen kokousta.

4. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti hyvistä toimenpide-ehdotuksista ja aktiivisesta keskustelusta sekä päätti kokouksen.